

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania bieżących ocen z Funkcjonowania osobistego i społecznego w klasach IV-VIII edukacyjno -terapeutycznych

ZAKRES MATERIAŁU	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY			
	D Postaraj się! Musisz jeszcze popracować.	C Świetnie! Widzę, że się bardzo starasz.	B Brawo! Bardzo ładnie wykonałeś zadania.	A Super! Wykonałeś wszystkie zadania.
OBSZAR I JA				
1. Budowanie własnej tożsamości				
Zna podstawowe części ciała człowieka (głowa, ręce, nogi, brzuch itp.) i orientuje się w jego schemacie	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu wskazuje podstawowe części ciała człowieka	Uczeń wymienia nazwy części ciała człowieka według podanej instrukcji nauczyciela	Uczeń wymienia nazwy podstawowych części ciała człowieka	Uczeń zna i samodzielnie wymienia nazwy podstawowych części ciała człowieka
Orientuje się w przestrzeni (pod, nad, obok, na)	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu orientuje się w przestrzeni	Uczeń orientuje się w przestrzeni, zwykle korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń dobrze orientuje się w przestrzeni	Uczeń samodzielnie i bardzo dobrze orientuje się w przestrzeni
Właściwie identyfikuje role społeczne związane z płcią	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi określić role społeczne związane z płcią	Uczeń z pomocą nauczyciela określa role społeczne związane z płcią	Uczeń zna i potrafi określić większość ról społecznych związanych z płcią	Uczeń zna i potrafi prawidłowo określić role społeczne związane z płcią
Zna procesy związane z dojrzewaniem płciowym	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi wymienić procesy związane z dojrzewaniem płciowym	Uczeń wymienia procesy związane z dojrzewaniem płciowym korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń zna większość procesów związanych z dojrzewaniem płciowym	Uczeń zna i potrafi wymienić procesy związane z dojrzewaniem płciowym
Identyfikuje własne dane osobowe (adres	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim	Uczeń podaje swoje dane osobowe korzystając ze	Uczeń często podaje swoje dane osobowe	Uczeń zna i potrafi podać swoje dane osobowe

zamieszkania, adres placówki)	stopniu wykonuje zadanie	wskazanej instrukcji		
Ma świadomość własnej niepełnosprawności i ograniczeń z niej wynikających	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu wskazuje swoje ograniczenia związane z niepełnosprawnością	Uczeń z pomocą nauczyciela wskazuje ograniczenia związane ze swoją niepełnosprawnością	Uczeń zna i potrafi wymienić większość ograniczeń związanych ze swoją niepełnosprawnością	Uczeń zna i potrafi wymienić ograniczenia związane z własną niepełnosprawnością
Zna swoje mocne i słabe strony	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu wskazuje swoje mocne i słabe strony	Uczeń wskazuje swoje mocne i słabe strony korzystając z podanej instrukcji	Uczeń wskazuje większość mocnych i słabych stron	Uczeń potrafi nazwać swoje mocne i słabe strony
Zna i wskazuje podstawowe dokumenty osobiste	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi wskazać dokumenty osobiste	Uczeń wskazuje dokumenty osobiste korzystając z podanych wskazówek	Uczeń zna i potrafi wskazać większość dokumentów osobistych	Uczeń zna i samodzielnie wskazuje podstawowe dokumenty osobiste
2. Jedzenie				
Zna zasady zdrowego stylu życia	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi podać zasady zdrowego stylu życia	Uczeń podaje zasady zdrowego stylu życia według wskazówek nauczyciela	Uczeń zna większość zasad zdrowego stylu życia	Uczeń samodzielnie prawidłowo podaje zasady zdrowego stylu życia
Potrafi posługiwać się sztucami	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi prawidłowo posługiwać się sztucami	Uczeń posługuje się sztucami korzystając z podanej instrukcji	Uczeń zna zasady i często posługuje się prawidłowo sztucami	Uczeń zna zasady i potrafi samodzielnie posługiwać się sztucami
Potrafi estetycznie spożywać posiłki	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu zachowuje estetykę miejsca spożywania posiłku	Uczeń zachowuje estetykę miejsca spożywania posiłku korzystając z podanej instrukcji	Uczeń często spożywa posiłki zachowując estetykę miejsca spożywania posiłku	Uczeń zawsze spożywa posiłki dbając o estetykę miejsca spożywania posiłku
Sprząta miejsce spożywania posiłku	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu sprząta miejsce spożywania posiłku	Uczeń sprząta miejsce spożywania posiłku korzystając z podanej instrukcji	Uczeń samodzielnie sprząta miejsce spożywania posiłku	Uczeń zawsze samodzielnie dokładnie sprząta miejsce spożywania posiłku
Dokonyje zakupów żywności	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi dokonać zakupu żywności	Uczeń dokonuje zakupu żywności korzystając z podanej instrukcji i wskazówek	Uczeń często ale nie zawsze potrafi dokonać samodzielnie zakupu żywności	Uczeń potrafi samodzielnie dokonać zakupu żywności
Przygotowuje posiłki z wykorzystaniem prostych	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim	Uczeń przygotowuje posiłek korzystając z przepisu i	Uczeń często potrafi przygotować posiłek	Uczeń samodzielnie potrafi przygotować posiłek

przepisów	stopniu przygotowuje posiłek korzystając z przepisu	dodatkowych instrukcji nauczyciela	korzystając z przepisu	korzystając z przepisu
3. Ubieranie się				
Potrafi dobrać odzież stosownie do pogody, sytuacji, okoliczności, pory dnia, wieku	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu dobiera odzież stosownie do pogody, sytuacji, okoliczności, pory dnia, wieku	Uczeń dobiera odzież stosownie do pogody, sytuacji, okoliczności, pory dnia, wieku, ale wymaga nadzoru i wskazówek nauczyciela	Uczeń zwykle dobiera odzież stosownie do pogody, sytuacji, okoliczności, pory dnia, wieku	Uczeń samodzielnie dobiera odzież stosownie do pogody, sytuacji, okoliczności, pory dnia, wieku
Dbą o estetykę ubioru	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi dbać o estetykę ubioru	Uczeń zachowuje estetykę ubioru stosując się do wskazanej instrukcji nauczyciela	Uczeń często zachowuje estetykę ubioru	Uczeń wie jak dbać i zawsze zachowuje estetykę ubioru
4. Higiena osobista				
Stosuje zabiegi higieniczne (mycie, wycieranie, pielęgnacja rąk, twarzy, całego ciała, dbałość o włosy)	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi stosować zabiegi higieniczne	Uczeń stosuje zabiegi higieniczne korzystając z podanej instrukcji	Uczeń często samodzielnie stosuje zabiegi higieniczne	Uczeń samodzielnie i prawidłowo stosuje zabiegi higieniczne
Potrafi korzystać z przyborów toaletowych i kosmetyków	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi korzystać z przyborów toaletowych i kosmetyków	Uczeń korzysta z przyborów toaletowych według podanej instrukcji pod kontrolą nauczyciela	Uczeń zwykle samodzielnie potrafi korzystać z przyborów toaletowych	Uczeń samodzielnie potrafi korzystać z przyborów toaletowych
Przestrzega zasad intymności podczas czynności higienicznych	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu zachowuje zasady intymności podczas czynności higienicznych	Uczeń przestrzega zasad intymności podczas czynności higienicznych korzystając z podanej instrukcji, wymaga przypomnienia zasad	Uczeń zna zasady zachowania intymności podczas czynności higienicznych i zwykle je stosuje	Uczeń zna zasady zachowania intymności podczas czynności higienicznych i je stosuje
Potrafi dokonać zakupów przyborów toaletowych i kosmetyków	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi dokonać zakupu przyborów toaletowych i kosmetyków	Uczeń dokonuje zakupu przyborów toaletowych i kosmetyków korzystając z podanej instrukcji	Uczeń zwykle potrafi dokonać zakupów przyborów toaletowych i kosmetyków	Uczeń potrafi samodzielnie dokonać zakupów przyborów toaletowych i kosmetyków
Dbą o higienę jamy ustnej	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi dbać o	Uczeń dba o higienę jamy ustnej korzystając z podanej instrukcji	Uczeń wie jak dbać i zwykle stosuje się do zasad dbania o higienę jamy ustnej	Uczeń wie jak dbać i stosuje się do zasad dbania o higienę jamy ustnej

	higienę jamy ustnej			
Dbą o higienę intymną	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi dbać o higienę intymną	Uczeń dba o higienę intymną korzystając z podanej instrukcji	Uczeń wie jak dbać i zwykle stosuje się do zasad dbania o higienę intymną	Uczeń wie jak dbać i stosuje się do zasad dbania o higienę intymną
5. Potrzeby fizjologiczne				
Zgłaszanie potrzeb	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu zgłasza swoje potrzeby	Uczeń zgłasza swoje potrzeby stosując się do podanej instrukcji	Uczeń często zgłasza swoje potrzeby	Uczeń samodzielnie zgłasza swoje potrzeby
Samodzielne załatwianie potrzeb	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu samodzielnie załatwia potrzeby	Uczeń samodzielnie załatwia potrzeby korzystając z podanej instrukcji, wymaga kontroli nauczyciela	Uczeń często samodzielnie załatwia swoje potrzeby	Uczeń samodzielnie załatwia swoje potrzeby
Zachowanie intymności podczas korzystania z toalety	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi zachować zasady intymności podczas korzystania z toalety	Uczeń zachowuje zasady intymności podczas korzystania z toalety korzystając z podanej instrukcji, wymaga przypomnienia zasad	Uczeń często zachowuje zasady intymności podczas korzystania z toalety	Uczeń zna zasady zachowania intymności podczas korzystania z toalety i zawsze je stosuje
Dbanie o czystość w toalecie i łazience	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu dba o czystość w toalecie i łazience	Uczeń zachowuje czystość w łazience stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle dba o zachowanie czystości w łazience	Uczeń zawsze dba o zachowanie czystości w łazience
6. Sygnalizowanie samopoczucia				
Sygnalizowanie i określanie doświadczanego dyskomfortu lub miejsca dolegliwości bólowych	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu sygnalizuje dyskomfort i określa miejsca dolegliwości bólowych	Uczeń sygnalizuje i określa dyskomfort lub miejsca bólowe korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń często sygnalizuje i określa dyskomfort lub miejsca bólowe	Uczeń samodzielnie sygnalizuje i określa dyskomfort lub miejsca bólowe
Rozpoznawanie stanów emocjonalnych u siebie i u innych osób	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu rozpoznaje stany emocjonalne u siebie i u innych osób	Uczeń rozpoznaje stany emocjonalne u siebie i innych osób korzystając z podanej instrukcji	Uczeń często rozpoznaje stany emocjonalne u siebie i innych osób	Uczeń prawidłowo samodzielnie rozpoznaje stany emocjonalne u siebie i innych osób
Reagowanie w sytuacjach trudnych emocjonalnie, konfliktowych i	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi reagować w	Uczeń potrafi prawidłowo zareagować w sytuacjach trudnych emocjonalnie,	Uczeń często potrafi prawidłowo zareagować w sytuacjach trudnych	Uczeń potrafi prawidłowo zareagować w sytuacjach trudnych emocjonalnie,

niebezpiecznych	sytuacjach trudnych emocjonalnie, konfliktowych i niebezpiecznych	konfliktowych i niebezpiecznych korzystając ze wsparcia nauczyciela	emocjonalnie, konfliktowych i niebezpiecznych	konfliktowych i niebezpiecznych
OBSZAR II JA I OTOCZENIE				
1.Ja - członek rodziny				
Moja rodzina				
Określenie swojego miejsca w rodzinie (jestem dzieckiem, bratem, siostrą, jedynaczką, wnuczką itp.)	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi określić swoje miejsce w rodzinie	Uczeń potrafi określić swoje miejsce w rodzinie i wskazać podstawowe pojęcia z nią związane stosując się do wskazówek nauczyciela	Uczeń potrafi określić swoje miejsce w rodzinie i zna większość pojęć z nią związanych	Uczeń potrafi określić swoje miejsce w rodzinie i zna podstawowe pojęcia z nią związane
Nazywanie członków swojej rodziny i rozumienie ich ról w rodzinie	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi nazwać członków swojej rodziny	Uczeń potrafi nazwać członków swojej rodziny wskazać role w rodzinie według wskazówek nauczyciela	Uczeń potrafi nazwać członków swojej rodziny i rozumie większość ról w rodzinie	Uczeń potrafi samodzielnie nazwać członków swojej rodziny i rozumie ich role w rodzinie
Znajomość obowiązków domowych	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi określić obowiązki domowe	Uczeń określa obowiązki domowe stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zna i potrafi określić większość obowiązków domowych	Uczeń zna i potrafi określić obowiązki domowe
Znajomość pracy i zajęć członków rodziny	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi określić rodzaj pracy i zajęć wykonywanych przez poszczególnych członków rodziny	Uczeń potrafi określić rodzaj pracy i zajęć wykonywanych przez poszczególnych członków rodziny według podanej instrukcji	Uczeń zna i potrafi określić większość zajęć wykonywanych przez poszczególnych członków rodziny	Uczeń zna i potrafi określić rodzaj pracy i zajęć wykonywanych przez poszczególnych członków rodziny
Moje miejsce zamieszkania				
Znajomość i korzystanie z adresu domowego	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi określić swój adres zamieszkania	Uczeń potrafi określić swój adres zamieszkania stosując się do wskazówek nauczyciela	Uczeń potrafi określić swój adres zamieszkania	Uczeń samodzielnie potrafi określić wszystkie elementy adresu zamieszkania
Znajomość rodzaju i funkcji pomieszczeń w domu	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wskazuje nazwy i potrafi określić funkcję pomieszczeń w domu	Uczeń wskazuje nazwy pomieszczeń i określa ich funkcję stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zna nazwy pomieszczeń w domu i określa większość ich funkcji	Uczeń samodzielnie wskazuje nazwy pomieszczeń w domu i określa ich funkcję
Znajomość wyposażenia	Uczeń przy pomocy	Uczeń nazywa elementy	Uczeń zna i nazywa	Uczeń zna i nazywa

mieszkania (urządzenia, meble)	nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi nazwać elementy wyposażenia mieszkania	wyposażenia mieszkania według wskazówek nauczyciela	większość elementów wyposażenia mieszkania	wyposażenie mieszkania
Znajomość otoczenia domu (miejsca użyteczności publicznej, park, ogród i in.)	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu nazywa elementy otoczenia domu	Uczeń nazywa elementy otoczenia domu stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zna i wymienia większość elementów otoczenia domu	Uczeń zna i nazywa elementy otoczenia domu
2.Ja – uczeń				
Moja klasa				
Właściwa identyfikacja nauczycieli i rówieśników, przestrzeganie zależności, nawiązywanie relacji	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi odpowiednio identyfikować nauczycieli i rówieśników	Uczeń potrafi identyfikować nauczycieli i rówieśników, stara się przestrzega zależności i nawiązywać relacje	Uczeń potrafi identyfikować nauczycieli i rówieśników, często przestrzega zależności, potrafi nawiązać relacje	Uczeń potrafi odpowiednio identyfikować nauczycieli i rówieśników, przestrzega zależności, potrafi nawiązać relacje
Przestrzeganie zasad panujących w klasie	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu przestrzega norm panujących w klasie	Uczeń stara się przestrzegać norm panujących w klasie	Uczeń często przestrzega norm panujących w klasie	Uczeń zawsze przestrzega norm panujących w klasie
Przestrzeganie norm współzycia w grupie	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu przestrzega norm współzycia w grupie	Uczeń stara się przestrzegać norm współzycia w grupie	Uczeń często przestrzega norm współzycia w grupie	Uczeń zawsze przestrzega norm współzycia w grupie
Moja szkoła				
Znajomość osób pracujących w szkole, ich funkcje i role	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu identyfikuje osoby pracujące w szkole oraz określa ich funkcje	Uczeń prawidłowo identyfikuje osoby pracujące w szkole. Potrzebuje wskazówek nauczyciela przy określaniu ich funkcji	Uczeń zna i prawidłowo identyfikuje osoby pracujące w szkole, zna większość ich funkcji i ról	Uczeń zna i prawidłowo identyfikuje osoby pracujące w szkole, zna ich funkcje i role
Znajomość rodzaj i funkcji pomieszczeń w szkole	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu określa funkcje pomieszczeń w szkole	Uczeń zna i określa funkcje pomieszczeń w szkole stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zna i prawidłowo określa większość funkcji pomieszczeń w szkole	Uczeń zna i prawidłowo określa funkcje pomieszczeń w szkole
Umiejętność korzystania z wyposażenia szkoły	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi korzystać z wyposażenia szkoły	Uczeń potrafi korzystać z wyposażenia szkoły stosując się do wskazówek nauczyciela	Uczeń potrafi korzystać z większości elementów wyposażenia szkoły	Uczeń potrafi korzystać z wyposażenia szkoły
Przestrzeganie zasad i norm	Uczeń wymaga pomocy	Uczeń zna i stara się	Uczeń zna i często	Uczeń zna i przestrzega

panujących w szkole	nauczyciela w przestrzeganiu zasad i norm panujących w szkole	przestrzegać zasad i norm panujących w szkole	przestrzega zasad i norm panujących w szkole	zasad i norm panujących w szkole
Udział w uroczystościach i imprezach szkolnych	Uczeń przy pomocy nauczyciela biernie uczestniczy w uroczystościach i imprezach szkolnych	Uczeń czasami uczestniczy w uroczystościach i imprezach szkolnych	Uczeń często uczestniczy w uroczystościach i imprezach szkolnych	Uczeń aktywnie uczestniczy w uroczystościach i imprezach szkolnych
Umiejętności szkolne				
Czyta proste wyrazy	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Czyta proste zdania	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Pisze po śladzie	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Potrafi pisać	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Potrafi się podpisać (imię)	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Przepisuje teksty	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Potrafi tworzyć zbiory	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Liczy na konkretach w zakresie 10	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Potrafi policzyć do 10	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Wykonuje proste działania matematyczne	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie

	stopniu wykonuje zadanie	instrukcji		
Rysuje i nazywa podstawowe figury geometryczne (koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt)	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie stosując się do podanej instrukcji	Uczeń zwykle samodzielnie wykonuje zadanie	Uczeń wykonuje zadanie samodzielnie
Ja – członek społeczności lokalnej				
Znajomość regionu, tradycji i obyczajów	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu wykazuje znajomość tradycji i obyczajów związanych z regionem	Uczeń wymienia tradycje i obyczaje związane z regionem, w którym mieszka stosując się do wskazówek nauczyciela	Uczeń zna większość tradycji i obyczajów związanych z regionem, w którym mieszka	Uczeń zna tradycje i obyczaje związane z regionem, w którym mieszka
Znajomość ważnych i ciekawych miejsc w mojej miejscowości	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wykazuje znajomość ważnych i ciekawych miejsc miejscowości, w której mieszka	Uczeń wskazuje ważne i ciekawe miejsca w miejscowości, w której mieszka korzystając z instrukcji nauczyciela	Uczeń zna większość ważnych i ciekawych miejsc w miejscowości, w której mieszka	Uczeń zna ważne i ciekawe miejsca w miejscowości, w której mieszka
Znajomość organizacji społecznych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz zadań samorządów	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu wskazuje organizacje społeczne działające na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz zadania samorządów	Uczeń wskazuje organizacje społeczne działające na rzecz osób z niepełnosprawnością. Zadania samorządów wymienia korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń zna większość organizacji społecznych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz zadania samorządów	Uczeń zna organizacje społeczne działające na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz zadania samorządów
Ja – członek społeczeństwa				
Znajomość barw i symboli narodowych	Uczeń przy wsparciu nauczyciela rozpoznaje barwy i symbole narodowe	Uczeń rozpoznaje barwy narodowe i nazywa większość symboli	Uczeń zna barwy narodowe i nazywa symbole	Uczeń zna barwy narodowe i omawia wszystkie symbole
Znajomość organów władzy państwowej, urzędów i instytucji	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu nazywa organy władzy państwowej	Uczeń rozpoznaje i nazywa organy władzy państwowej, urzędy i instytucje korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń zna i nazywa większość organów władzy państwowej, urzędów i instytucji	Uczeń zna i nazywa organy władzy państwowej, urzędy i instytucje
Znajomość ważnych i ciekawych miejsc w Polsce	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu nazywa ważne miejsca w Polsce	Uczeń rozpoznaje i nazywa ważne i ciekawe miejsca w Polsce korzystając z instrukcji nauczyciela	Uczeń zna i nazywa większość ważnych i ciekawych miejsc w Polsce	Uczeń zna i nazywa ważne i ciekawe miejsca w Polsce
Znajomość ważnych	Uczeń przy wsparciu	Uczeń rozpoznaje ważne	Uczeń zna większość	Uczeń zna ważne

dokumentów prawnych	nauczyciela w niewielkim stopniu wskazuje ważne dokumenty prawne	dokumenty prawne korzystając ze wskazówek nauczyciela	ważnych dokumentów prawnych	dokumenty prawne
Ja i przyroda				
Znajomość pór roku i zjawisk im towarzyszących	Uczeń przy pomocy określa pory roku o podstawowe zjawiska im towarzyszące	Uczeń nazywa pory roku. Korzystając z instrukcji określa niektóre zjawiska	Uczeń zna pory roku i wymienia większość towarzyszących im zjawisk	Uczeń zna pory roku i wymienia towarzyszące im zjawiska
Znajomość świata roślin	Uczeń wymaga pomocy nauczyciela w nazywaniu podstawowych roślin	Uczeń wymienia podstawowe nazwy roślin korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń zna i nazywa większość roślin	Uczeń zna i nazywa rośliny
Znajomość świata zwierząt	Uczeń wymaga pomocy nauczyciela w nazywaniu podstawowych zwierząt	Uczeń wymienia podstawowe nazwy zwierząt korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń zna i nazywa większość zwierząt	Uczeń zna i nazywa zwierzęta
Moje zdrowie				
Umiejętność dobierania produktów do posiłków	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu dobiera produkty do posiłku	Uczeń dobiera produkty do poszczególnych posiłków według instrukcji nauczyciela	Uczeń potrafi dobrać większość produktów do poszczególnych posiłków	Uczeń potrafi samodzielnie dobrać produkty do poszczególnych posiłków
Rozumienie pojęć związanych ze zdrowiem i chorobą	Uczeń ze wsparciem nauczyciela wymienia podstawowe pojęcia związane ze zdrowiem i chorobą	Uczeń zna i rozumie podstawowe pojęcia związane ze zdrowiem i chorobą	Uczeń zna i rozumie większość pojęć związane ze zdrowiem i chorobą	Uczeń zna i rozumie pojęcia związane ze zdrowiem i chorobą
Znajomość zasad zdrowego trybu życia	Uczeń z pomocą nauczyciela stosuje podstawowe zasady zdrowego stylu życia	Uczeń zna i stara się stosować podstawowe zasady zdrowego stylu życia	Uczeń zna i stosuje większość zasad zdrowego stylu życia	Uczeń zna i stosuje zasady zdrowego stylu życia
Znajomość pracy zawodu lekarza i pielęgniarki	Uczeń ze wsparciem nauczyciela w niewielkim stopniu określa na czym polega praca lekarza i pielęgniarki	Uczeń korzystając z instrukcji określa na czym polega praca lekarza i pielęgniarki	Uczeń potrafi wymienić podstawowe zadania pracy lekarza i pielęgniarki	Uczeń wie na czym polega praca lekarza i pielęgniarki, wymienia przybory, które używają w pracy
Ja w chorobie				
Rozpoznawanie objawów choroby	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu rozpoznaje objawy	Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać podstawowe objawy choroby	Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać większość objawów choroby	Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać objawy choroby

	choroby			
Przestrzeganie zasad higieny podczas choroby	Uczeń ze wsparciem nauczyciela w niewielkim stopniu określa zasady przestrzegania higieny podczas choroby	Uczeń zna podstawowe zasady przestrzegania higieny podczas choroby	Uczeń zna większość zasad przestrzegania higieny podczas choroby	Uczeń zna zasady przestrzegania higieny podczas choroby
Potrafi zachować się w czasie wizyty lekarskiej	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu określa zasady zachowania się w czasie wizyty lekarskiej	Uczeń zna podstawowe zasady zachowania się w czasie wizyty lekarskiej	Uczeń zna większość zasad zachowania się w czasie wizyty lekarskiej	Uczeń zna zasady zachowania się w czasie wizyty lekarskiej
Sygnalizowanie samopoczucia swojego i drugiej osoby	Uczeń potrzebuje pomocy przy określeniu swojego samopoczucia	Uczeń potrafi sygnalizować stan samopoczucia swojego	Uczeń potrafi sygnalizować stan samopoczucia swojego i czasami drugiej osoby	Uczeń potrafi sygnalizować stan samopoczucia swojego i drugiej osoby
Ja jako konsument				
Znajomość różnych rodzajów sklepów	Uczeń wymaga pomocy nauczyciela w określaniu rodzajów sklepu	Uczeń zna i nazywa podstawowe rodzaje sklepów, wymaga wskazówek nauczyciela	Uczeń zna i nazywa większość rodzajów sklepów	Uczeń zna i nazywa różne rodzaje sklepów
Planowanie i robienie zakupów	Uczeń przy pomocy nauczyciela potrafi zrobić podstawowe zakupy	Uczeń potrafi zaplanować i zrobić zakupy według podanej instrukcji	Uczeń potrafi zaplanować i zrobić podstawowe zakupy	Uczeń potrafi samodzielnie zaplanować i zrobić zakupy
Znajomość wartości pieniędzy	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu określa wartość pieniędzy	Uczeń określa wartość pieniędzy korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń zna dobrze wartość pieniędzy	Uczeń zna bardzo dobrze wartość pieniędzy
Potrafi korzystać z lokali usługowych (np. kawiarnia, poczta, bank, fryzjer itp.)	Uczeń ze wsparciem nauczyciela w niewielkim stopniu określa zasady korzystania z lokali usługowych	Uczeń określa zasady korzystania z lokali usługowych według podanej instrukcji	Uczeń zna zasady korzystania z większości lokali usługowych	Uczeń zna zasady korzystania z lokali usługowych
Ja w świecie techniki				
Znajomość obsługi aparatu telefonicznego	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu obsługuje aparat telefoniczny	Uczeń potrafi obsługiwać aparat telefoniczny według podanej instrukcji	Uczeń potrafi samodzielnie obsługiwać aparat telefoniczny	Uczeń potrafi samodzielnie i sprawnie obsługiwać aparat telefoniczny
Znajomość numerów	Uczeń z pomocą	Uczeń potrafi skorzystać z	Uczeń zna numery	Uczeń zna numery telefonów

telefonów do bliskich	nauczyciela w niewielkim stopniu wskazuje numery do osób bliskich	zapisanych numerów telefonu	telefonów do wybranych osób	do osób bliskich
Ja w bezpiecznym świecie				
Znajomość sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu	Uczeń ze wsparciem nauczyciela w niewielkim stopniu określa sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu	Uczeń stara zachować się odpowiednio w sytuacjach trudnych	Uczeń często potrafi zachować się w sytuacjach trudnych	Uczeń potrafi zachować się w sytuacjach trudnych
Umiejętność zachowania się w sytuacjach trudnych	Uczeń wymaga pomocy nauczyciela w sytuacjach trudnych	Uczeń stara się zachować się odpowiednio w sytuacjach trudnych	Uczeń potrafi często zachować się odpowiednio w sytuacjach trudnych	Uczeń potrafi zawsze odpowiednio zachować się w sytuacjach trudnych
Znajomość zawodów odpowiadających za bezpieczeństwo	Uczeń z pomocą nauczyciela wskazuje zawody związane z bezpieczeństwem	Uczeń zna i określa wybrane zawody związane z bezpieczeństwem korzystając ze wskazówek	Uczeń zna większość i określa zawody związane z bezpieczeństwem	Uczeń zna i określa zawody związane z bezpieczeństwem
Znajomość numerów alarmowych	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu wskazuje numery alarmowe	Uczeń korzysta z zapisanych numerów alarmowych	Uczeń zna wybrane numery alarmowe	Uczeń zna numery alarmowe
Potrafi zachować się odpowiednio w środkach komunikacji	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi zachować się w środkach komunikacji	Uczeń wie i stara się odpowiednio zachować się w środkach komunikacji	Uczeń wie i często potrafi zachować się w środkach komunikacji	Uczeń wie i zawsze potrafi zachować się w środkach komunikacji
Potrafi bezpiecznie posługiwać się różnymi sprzętami domowymi	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi posługiwać się sprzętami domowymi	Uczeń potrafi posługiwać się wybranymi sprzętami domowymi korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń potrafi posługiwać się większością sprzętów domowych	Uczeń potrafi posługiwać się różnymi sprzętami domowymi
Rozpoznaje i rozumie znaki drogowe, symbole, oznaczenia w różnych miejscach itp.	Uczeń z pomocą nauczyciela w niewielkim stopniu rozpoznaje znaki drogowe	Uczeń rozpoznaje i nazywa wybrane znaki drogowe, symbole i oznaczenia w różnych miejscach korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń rozpoznaje i nazywa wybrane znaki drogowe, symbole i oznaczenia w różnych miejscach	Uczeń rozpoznaje i nazywa znaki drogowe, symbole i oznaczenia w różnych miejscach
Ja w świecie kultury i rozrywki				
Zna podstawowe instytucje i ośrodki kultury	Uczeń korzystając z pomocy nauczyciela w niewielkim stopniu wymienia wybrane instytucje i ośrodki kultury	Uczeń wymienia wybrane instytucje i ośrodki kultury korzystając ze wskazówek	Uczeń zna wybrane instytucje i ośrodki kultury	Uczeń zna instytucje i ośrodki kultury

Potrafi zachować się w różnych miejscach i sytuacjach (teatr, kino, muzeum, wystawy, koncerty)	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi zachować się w różnych miejscach i sytuacjach	Uczeń zna zasady i stara zachować się w różnych miejscach i sytuacjach, wymaga nadzoru nauczyciela	Uczeń zna zasady i często potrafi zachować się w różnych miejscach i sytuacjach	Uczeń zna zasady i potrafi zachować się w różnych miejscach i sytuacjach
Mój czas wolny				
Zna formy spędzania czasu wolnego	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu potrafi określić formy spędzania czasu wolnego	Uczeń zna i nazywa różne formy spędzania czasu wolnego korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń zna i nazywa większość form spędzania czasu wolnego	Uczeń zna i nazywa różne formy spędzania czasu wolnego
Potrafi wybrać formę spędzania czasu wolnego	Uczeń z pomocą nauczyciela wybiera formę spędzania czasu wolnego	Uczeń wybiera formę spędzania czasu wolnego z 2-3 propozycji	Uczeń wybiera formę spędzania czasu wolnego ze wskazanych form	Uczeń potrafi samodzielnie wybrać formę spędzania czasu wolnego
Będę dorosły				
Wie co to znaczy być dorosłym	Uczeń przy wsparciu nauczyciela w niewielkim stopniu określa obowiązki osoby dorosłej	Uczeń potrafi określić prawa i obowiązki osoby dorosłej korzystając ze wskazówek nauczyciela	Uczeń zna obowiązki i większość praw osoby dorosłej	Uczeń zna i nazywa prawa i obowiązki osoby dorosłej
Potrafi planować przyszłość	Uczeń z pomocą nauczyciela w bardzo niewielkim stopniu potrafi zaplanować przyszłość	Uczeń korzystając z instrukcji planuje wybrane elementy swojej przyszłości	Uczeń potrafi sam zaplanować niektóre elementy przyszłości	Uczeń potrafi planować przyszłość
Wie co to jest i do czego służy dowód osobisty	Uczeń korzystając ze wsparcia nauczyciela w niewielkim stopniu określa do czego służy dowód osobisty	Uczeń korzystając ze wskazówek potrafi określić do czego służy dowód osobisty	Uczeń zna większość sytuacji w których można wykorzystać dowód osobisty	Uczeń wie do czego służy dowód osobisty
Potrafi być asertywny	Uczeń przy pomocy nauczyciela w bardzo niewielkim stopniu potrafi być asertywny	Uczeń korzystając ze wskazówek nauczyciela potrafi być asertywny w niektórych dziedzinach życia	Uczeń potrafi być asertywny w niektórych dziedzinach życia	Uczeń potrafi być asertywny
Potrafi dbać o siebie i pomagać innym	Uczeń ze wsparciem nauczyciela w niewielkim stopniu dba o siebie	Uczeń potrafi dbać o swoje potrzeby i sporadycznie pomaga innym	Uczeń potrafi dbać o swoje potrzeby i często pomaga innym	Uczeń potrafi dbać o swoje potrzeby i zawsze chętnie pomaga innym
OBSZAR III TO CO MI POMAGA				
Czynniki środowiskowe				
Potrafi odpowiednio korzystać ze sprzętu	Uczeń przy pomocy nauczyciela w niewielkim	Uczeń potrafi korzystać ze sprzętu specjalistycznego	Uczeń potrafi korzystać z wybranego sprzętu	Uczeń potrafi samodzielnie korzystać ze sprzętu

specjalistycznego (min. ortopedycznego, okularów, wózków inwalidzkich, aparatów słuchowych, urządzeń wspomagających komunikację)	stopniu potrafi korzystać ze sprzętu specjalistycznego	według podanych wskazówek nauczyciela	specjalistycznego	specjalistycznego
--	--	---------------------------------------	-------------------	-------------------